

Minister zonder portefeuille (Götzen) aan hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld), 31 jan. 1950

Referte Uw telegram nummer 111.

Ontving inmiddels van Eechoud bericht zelfde strekking luidend:

"Heb persoonlijk aan twee delegaties Indonesische ambtenaren duidelijk uiteengezet dat positie gevolg was van beslissingen ter RTC dus in overeenstemming met de Indonesische delegaties genomen en naar mijn mening ook ter RTC van hen verwacht zij zouden aanblijven terwijl voor hen principieel keus thans geheel niet aan orde doch eerst bij definitieve beslissing omtrent status. Desondanks duidelijk dat houding prominente Indonesiërs bepaald door vrees RIS hun aanblijven zou kwalijk nemen. Duidlijkst kwam dit uit bij zelfbestuursdienaren van wie slechts gevraagd overgang van zelfbestuur Nieuw-Guinea naar gouvernement Nieuw-Guinea. Symptomatisch voor houding is schriftelijke verklaring zelfbestuursdienaren aan hpb Biak zij slechts orders van RIS zouden aannemen. Zelfde houding blijkt uit het feit dat blijvers uitgescholden voor landverrader. Alleen van PTT-personeel dat overgang NG dienst weigerde omdat politiek volkomen onbetrouwbaar was werd spoedig ontruiming woningen gevraagd aangezien vervangers ex-legercommandant personeel reeds aanwezig en huisvesting moeilijkheden alhier onoverkomelijk. HPTT Bandung hierover echter tijdig ingelicht. Door prominenten sterk pressie uitgeoefend op lagere ambtenaren en gedreigd met represailles waarvoor bewijzen aanwezig. Hoewel dezerzijds vertrek enige tientallen steeds intrigerende Indonesiërs gaarne gezien is door prominenten bewust psychose verwekt waardoor massa-uittocht vele zeer gewaardeerde krachten en zelfs chauffeurs, werklieden, schrijvers, enz. begonnen en niet meer te stuiten was zonder veroorzaken grote moeilijkheden. Van sabotage reeds gebleken. Tweede groep ingevolge verzoek Makassar beperkt tot 20 man doch dit uitlokte bij overigen dusdanige heftige en opgewonden reactie dat dit ter vermindering moeilijkheden alhier ook deze groep toestemming tot vertrek gegeven doch slechts nadat grotendeels afzonderlijk schriftelijk verklaard dat hem bekend hij op gewone voorwaarden hier kon doorwerken en hij zelf in huisvesting kon voorzien. Heb Makassar verklaard volkomen bereid vertrek *verbieden* wanneer Minister Binnenlandse Zaken accoord ik namens Z.E. aan Indon. kon mededelen hun vertrek slechts kon toegestaan na bekomen toestemming Makassar en zij tot die datum dagelijks werk loyaal moesten verrichten. Attendeer dat eerste groep naar Ambon waarop reactie Makassar volgde uitsluitend bestond uit zelfbestuurspersoneel waarvan groot deel schrijverspersoneel tukangs, chauffeurs dat door weigering dienst ambteloos burger geworden en derhalve geen aanspraak maken kon op RIS-aanstelling. Zijdens mijn ambtenaren getracht zoveel mogelijk personeel bewegen tot aanblijven doch met gering resultaat. In West-Nieuw-Guinea dat door deze agitatie niet bereikt werd vroeg alleen politie overplaatsing doch Indonesisch bestuur en andere diensten verklaarden in dienst NG willen treden. Vestig echter ook aandacht op onrust in omgeving Hollandia door arrogante houding Indonesiërs verwekt met inscheping dat talrijke Papoea's opgewonden raken en zich bij leger willen melden omdat "Wij volgend jaar tegen Indonesië moeten vechten", z.g. kwartiermakers niet door mij gezonden aangezien mijn standpunt dat vertrek meest ambtenaren overbodig. Zij gingen op eigen verzoek toch vliegpassage boeken bootpassage voor NG rekening betaald".

In overleg met Van Waardenburg medegedeeld dat uiteraard prijs gesteld op duidelijke uitspraak RIS-Regering in communiqué zoals voorgesteld, doch dat geen aanleiding reeds van NG vertrokken ambtenaren die op ontslagaanvraag wensen terugkomen op onze kosten naar NG doen terugkeren. Van Waardenburg zal gaarne deze aangelegenheid met Suparmo bespreken, doch voorshands zien zowel Van Waardenburg als ikzelf geen reden instemmen voorgenomen

appaiseringsreis Suparmo, waarvan omgekeerde effect verwacht en ieder geval ongewenste irriterende werking op autochtonen NG.